

Sygn. akt

III AUa 1225/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **28 lutego 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Barbara Gonera
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera (spr.) SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **28 lutego 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji pozwanego organu rentowego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **18 września 2012 r.** sygn. akt **IV U 471/12**

I. z m i e n i a zaskarżony wyrok o tyle, że przyznaje wnioskodawcy S. K. prawo do emerytury od dnia 11 listopada 2011 r.

II. dalej idącą apelację o d d a l a.

Sygn. akt III AUa 1225/12

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 lutego 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., w rozpoznaniu wniosku z 12 października 2011 r. odmówił wnioskodawcy S. K. prawa do emerytury, wyjaśniając w uzasadnieniu, iż na

1 stycznia 1999 r. nie wykazał on dwudziestopięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego, a jedynie okres wynoszący 24 lata, 9 m-cy i 29 dni, w tym staż w szczególnych warunkach wynoszący 17 lat, 5 m-cy i 27 dni. Jednocześnie organ rentowy poinformował, iż nie uwzględnił do ogólnego stażu pracy okresów zatrudnienia w C. (...) Krawiectwo odzieży lekkiej – handel obwoźny J. R. od 15 listopada 1990 r. do 20 lutego 1992 r. oraz od 12 kwietnia 1993 r. do 31 grudnia 1993 r. bowiem za ten okres wnioskodawca przedstawił niewiarygodne świadectwa pracy, a nadto nie został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego.

Skarżąc powyższą decyzję odwołaniem S. K. wniósł o przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu wyjaśnił, że za zakwestionowane przez organ rentowy okresy przedłożył świadectwa pracy, które potwierdzają, iż były to okresy zatrudnienia. Podniósł, iż obowiązek zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego spoczywa na płatniku składek, w związku z czym niezasadnym jest obciążaniem go odpowiedzialnością za niedopełnienie tego obowiązku przez pracodawcę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko i argumentację zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z 18 września 2012 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od 12 października 2011 r.

Sąd Okręgowy ustalił, iż 12 października 2011 r. S. K. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury. W jego rozpoznaniu organ rentowy wydał decyzję odmowną. Na dzień wydania decyzji wnioskodawca wykazał staż ubezpieczenia wynoszący łącznie 24 lata, 9 m-cy i 29 dni. Spornym w sprawie pozostawało, czy okresy od 15 listopada 1990 r. do 20 lutego 1992 r. oraz od 12 kwietnia 1993 r. do 31 grudnia 1993 r. mogą zostać uwzględnione do stażu zatrudnienia wnioskodawcy. Na sporną okoliczność Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z zeznań świadków jak i wnioskodawcy. Na podstawie wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego stwierdził, iż w okresach tych S. K. był zatrudniony w firmie odzieżowej C. C.

z siedzibą w J. jako kierowca, wskazując że brak jest podstaw do kwestionowania przedłożonych przez niego świadectw pracy. Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd ten przyjął, że wnioskodawca wykazał co najmniej dwudziestopięcioletni staż ubezpieczenia, a dalej spełnia pozostałe warunki przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wobec powyższego zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał na rzecz S. K. prawo do emerytury począwszy od dnia złożenia wniosku o przyznanie świadczenia. Wydane orzeczenie oparł na treści art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Kwestionując powyższy wyrok apelacją organ rentowy zarzucił naruszenie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a to przez przyjęcie, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał dwudziestopięcioletni okres składkowy i nieskładkowy. Zarzucił również naruszenie art. 233 § 1 kpc przez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy w szczególności niewyjaśnienie, czy w spornych okresach odwołujący faktycznie był zatrudniony w firmie (...), a dalej dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności przyjęcie, że zeznania świadków stanowią wiarygodny dowód w sprawie.

W uzasadnieniu skarżący naprowadził, iż w pierwszym ze spornych okresów wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego, a w drugim nie figurował w deklaracjach rozliczeniowych. Za wskazane okresy nie została również odprowadzona składka na jego ubezpieczenie społeczne, w związku z czym okresy te nie mogą zostać uznane za składkowe. W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie odwołania w całości ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył, co następuje :

Apelacja jest uzasadniona, o ile skutkuje częściową zmianą zaskarżonego wyroku w zakresie daty, z jaką S. K. winien uzyskać prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Przypomnieć należy, że stosownie do treści art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do wcześniejszej emerytury przysługuje ubezpieczonym mężczyznom, po osiągnięciu wieku metrykalnego wynoszącego 60 lat, po wykazaniu, do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 1 stycznia 1999 roku, okresu składkowego wynoszącego co najmniej 25 lat, w tym, co najmniej piętnastoletniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego lub złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. Podkreślić należy, że do 31 grudnia 2012 r. warunkiem przyznania prawa do wskazanej emerytury było również, w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem, rozwiązanie stosunku pracy.

Z ustaleń dokonanych przez Sąd pierwszej instancji i nie kwestionowanych przez organ rentowy wynika, że S. K. posiada wymagany staż pracy w szczególnych warunkach, osiągnął wiek 60 lat życia, rozwiązał stosunek pracy oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Spornym pozostawało natomiast, czy wnioskodawca posiada wymagany ustawą co najmniej dwudziestopięcioletni okres składkowy, a to w aspekcie możliwości zaliczenia do tego stażu, kwestionowanych przez organ rentowy okresów jego zatrudnienia w C. (...) Krawiectwo odzieży lekkiej – handel obwoźny J. R., od 15 listopada 1990 r. do 20 lutego 1992 r. oraz od 12 kwietnia 1993 r. do 31 grudnia 1993 r. Czyniąc ustalenia w tym zakresie, a dalej oceniając te okresy Sąd pierwszej instancji przyjął, że wnioskodawca pozostawał wówczas w pracowniczym stosunku pracy,

w związku z czym okresy te, jako składkowe, podlegają uwzględnieniu przy obliczaniu ogólnego stażu ubezpieczenia. Ubezpieczony przedłożył bowiem za te okresy oryginalne świadectwa pracy wydane bezpośrednio po ustaniu stosunku pracy, a fakt jego zatrudnienia został potwierdzony przez świadków. Uregulowanie przewidziane

w § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412) przewiduje środki dowodowe niezbędne do stwierdzenia okresów zatrudnienia w postępowaniu administracyjnym przed organem rentowym. Dokumentami tymi są między innymi świadectwo pracy oraz inne dokumenty jak chociażby umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym czy pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia, jak również zeznania świadków. W postępowaniu sądowym nie istnieją ograniczenia dowodowe, a więc sporną okoliczność można wykazywać wszelkimi dowodami, a ich wiarygodność sąd oceni przy uwzględnieniu treści art. 233 kpc. W ocenie tutaj Sądu zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy – wbrew zarzutowi apelacji - stanowił podstawę do poczynienia istotnego w sprawie ustalenia tj. przyjęcia, iż w spornym okresie wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku kierowcy, a co za tym idzie uwzględnienia tego okresu do ogólnego stażu ubezpieczeniowego, jako okresu składkowego w rozumieniu art. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dokonane zatem przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne, a dalej przyjęta ocena prawna sprawy w zakresie wyżej wskazanym, są prawidłowe. Przyjęta przez ten Sąd ocena dowodów zaprezentowanych przez wnioskodawcę na tę okoliczność, wbrew twierdzeniom apelującego, nie jest dowolna. Fakt zatrudnienia w spornych okresach dowiódł on bowiem zarówno treścią świadectw pracy wystawionych przez pracodawcę, jak i zeznaniami świadków, które to dowody uznać należy za miarodajne.

Tymczasem organ rentowy, kwestionując możliwości uwzględnienia tych okresów jako okresów składkowych, formułuje zarzut niezgłoszenia wnioskodawcy

w spornych okresach do ubezpieczenia społecznego. Zarzut ten, w świetle poniższych argumentów, uznać należy jednak za chybiony. Przypomnieć przyjdzie, że zgodnie z ukształtowaną w tym zakresie linią orzecniczą Sądu Najwyższego, którą tutejszy Sąd w całości podziela, zaliczanie okresów zatrudnienia do uprawnień emerytalnych i rentowych nie jest uzależnione od zgłoszenia osoby zatrudnionej do ubezpieczenia społecznego (zob. uzasadnienie uchwały z 13 czerwca 2001 r., III ZP 32/00, OSNP 2002/7/165). Co więcej, w wyroku z 5 kwietnia 1995 r., II UR 3/95 Sąd Najwyższy stwierdził, że okresy zatrudnienia, za które pracodawca nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne, pomimo istnienia obowiązku ich opłacania, są okresami składkowymi w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent (OSNAPiUS 1995, Nr 17, poz. 222). Z kolei w wyroku z 6 kwietnia 2007 r., II UK 185/06 (OSNP 2008/9 10/143), Sąd Najwyższy przyjął, iż uzależnienie uznania okresu zatrudnienia wykonywanego w poprzednim stanie prawnym, za okres składkowy od opłacenia przez pracodawcę składek, kłóciłoby się z zasadą

równego traktowania wszystkich ubezpieczonych sformułowaną w art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wprowadzałoby także zróżnicowanie pracowników pozostających w zatrudnieniu przed wejściem w życie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez nałożenie obowiązku wykazania faktu opłacenia składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne tylko na niektórych, a nie wszystkich pracowników. Powyższe prowadzi do konkluzji, iż dla uznania okresu zatrudnienia wykonywanego przed wejściem w życie ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okres składkowy nie jest wymagane wykazanie przez osobę ubiegającą się o emeryturę lub rentę faktu opłacenia przez pracodawcę składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19 września 2012 r. III AUa 458/12, lex 1220517). Sąd Okręgowy prawidłowo więc przyjął, iż wnioskodawca nie może ponosić ujemnych konsekwencji wynikających z faktu niezgłoszenia, go w spornych okresach przez pracodawcę do ubezpieczenia społecznego. Uznając zatem, za Sądem pierwszej instancji, iż S. K. wykazał przeszło dwudziestopięcioletni staż ubezpieczenia, wniesioną w tym zakresie apelację jako pozbawioną podstaw faktycznych jak i prawnych oddalono, na podstawie art. 385 kpc.

Mając jednak na uwadze, że Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji powinien, w ramach pełnej swobody jurysdykcyjnej, naprawić wszystkie dostrzeżone naruszenia prawa materialnego, niezależnie od tego, czy zostały wytknięte w apelacji, pod warunkiem, że mieściły się w granicach zaskarżenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2012 r. sygn. II UK 264/11), tutejszy Sąd, zmienił zaskarżony wyrok w zakresie daty przyznania wnioskodawcy prawa do dochodzonego świadczenia. Niekwestionowanym w sprawie pozostawało, co uszło uwadze Sądu Okręgowego jak i apelującego, iż S. K. ur. (...) w dacie złożenia wniosku o przyznanie emerytury, nie ukończył 60 lat. Wymagany ustawą wiek osiągnął bowiem (...) 2012 r. Zatem dopiero w tej dacie spełnił wszystkie warunki do przyznania żadanego świadczenia. Tym samym zachodziła konieczność korekty zaskarżonego orzeczenia w powyższym zakresie, o czym Sąd Apelacyjny orzekł na mocy art. 386 § 1 kpc.

(...)

(...)

(...)